

Internationals in de Leidse regio 2015

In de Leidse regio is internationale kennis één van de speerpunten. In dit feitenblad besteden we daarom aandacht aan internationale werknemers, internationale zelfstandigen en internationale studenten. Hoeveel wonen, werken en studeren er in Leiden en omgeving?

Deze vragen worden beantwoord in een [rapport](#) dat is opgesteld door Decisio in opdracht van het ministerie van Economische zaken en de negen expat centers in Nederland. Het betreft de periode 2009 tot en met 2013. Er is een landelijk rapport met daarin uitkomsten voor Nederland als geheel en voor de provincies. Voor Expat Centre Leiden is een rapportage gemaakt voor het totaal van de gemeenten die samen Economie071 vormen: Katwijk, Leiden, Leiderdorp, Oegstgeest, Voorschoten en Zoeterwoude. Bij toedeling van mensen aan een regio is gekeken naar werk- of studeergemeente, niet woongemeente. De analyse van Decisio betreft drie doelgroepen (tussen haakjes staat het aantal personen dat in 2013 in de Leidse regio tot de groep behoort):

- internationale werknemers (8.370)
 - w.v. met een hoog inkomen “kenniswerkers” (2.147)
 - w.v. met een lager inkomen “arbeidsmigranten” (6.223)
- internationale zelfstandigen (730)
- internationale studenten (1.597)

Het is belangrijk om goed te kijken wat de definitie is van elke groep. Omdat verschillende bronnen hierin een andere keuze maken is het onverstandig om bronnen met elkaar te vergelijken.

1. Internationale werknemers in de Leidse regio

In deze paragraaf gaat het om internationale werknemers. Dit zijn mensen “in loondienst bij een in Nederland gevestigde organisatie waarvoor loonheffing is betaald aan de Belastingdienst. Daarnaast geldt dat deze persoon alleen een buitenlandse nationaliteit heeft.” De bron van de gegevens is de Belastingdienst.

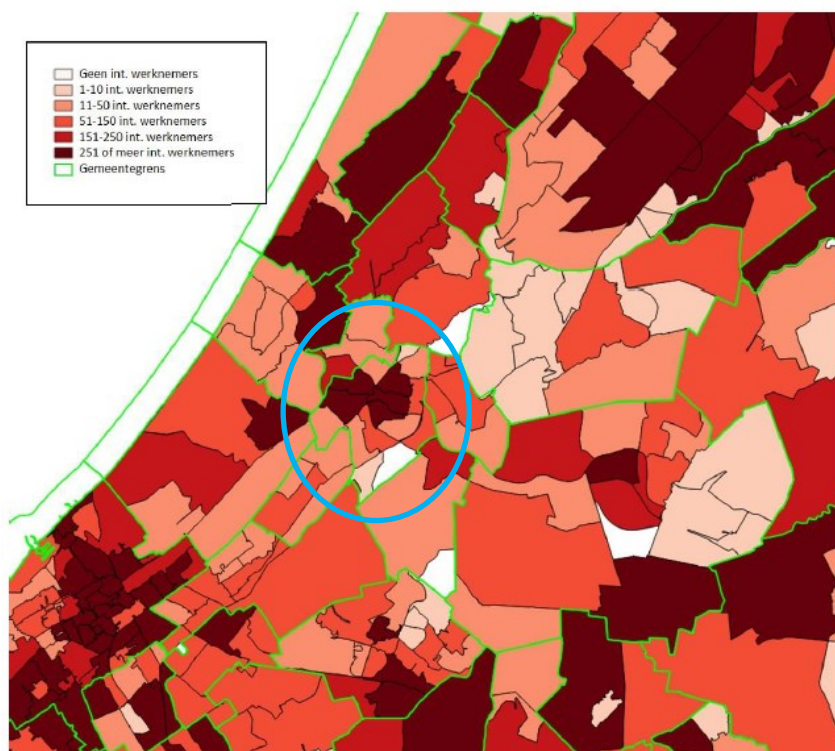
Figuur 1: Aantal internationale werknemers (woonlocatie)

Als uitzondering op de keuze om te kijken naar werkregio, is in figuur 1 gekeken naar woonlocatie. De omgeving van Leiden is te zien, uitgesplitst naar postcodegebied. Hoe donkerder, hoe meer internationale werknemers er wonen. In de donkerste gebieden wonen meer dan 250 internationale werknemers. Binnen Leiden gaat het dan om de binnenstad en de Burgemeesters- en Professorennwijk.

Bron: Belastingdienst, bewerking door Decisio

Figuur 2: Aantal internationale werknemers (werklocatie)

In figuur 2 staat aangegeven, ook weer per postcodegebied, hoeveel internationale werknemers er werken. In Leiden zijn de binnenstad en het Bio Science Park donkergekleurd.

Bron: Belastingdienst, bewerking door Decisio

Ontwikkeling van het aantal internationale werknemers in de tijd

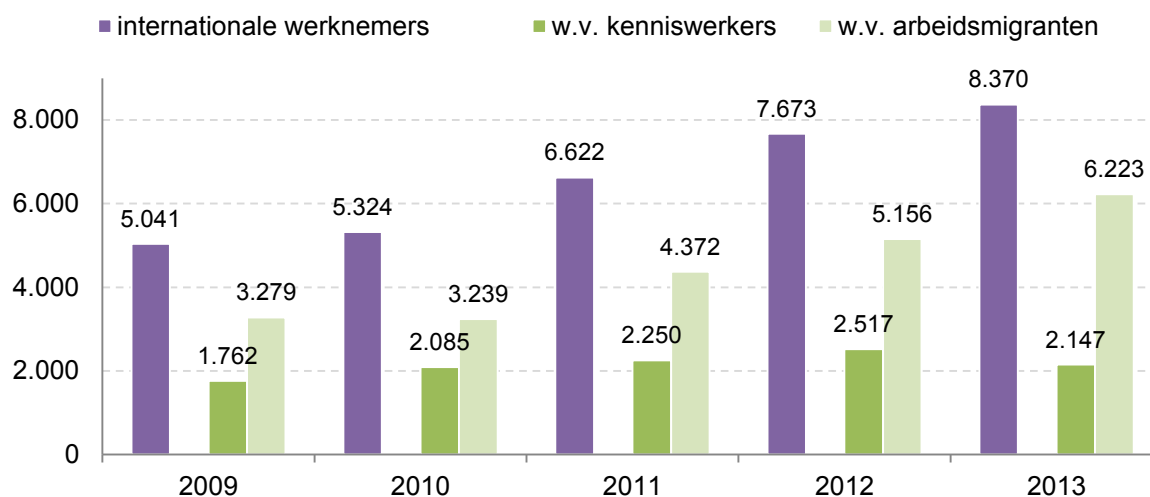
In figuur 3 is de ontwikkeling in de tijd te zien van het aantal internationale werknemers in de Leidse regio. De groep kan worden gesplitst in twee deelgroepen:

- kenniswerkers: internationale werknemers boven een bepaald inkomen én een arbeidsduur van minimaal vier maanden
- arbeidsmigranten: internationale werknemers onder een bepaald inkomen en/of een arbeidsduur van minder dan vier maanden.

De term 'kenniswerkers' wil overigens niet zeggen dat alle mensen in die groep werkzaam zijn in kennis-gerelateerde beroepen. Aan de andere kant kunnen werknemers in de kennissector met een lager inkomen (bijvoorbeeld PhD's) in de groep arbeidsmigranten zijn ingedeeld.

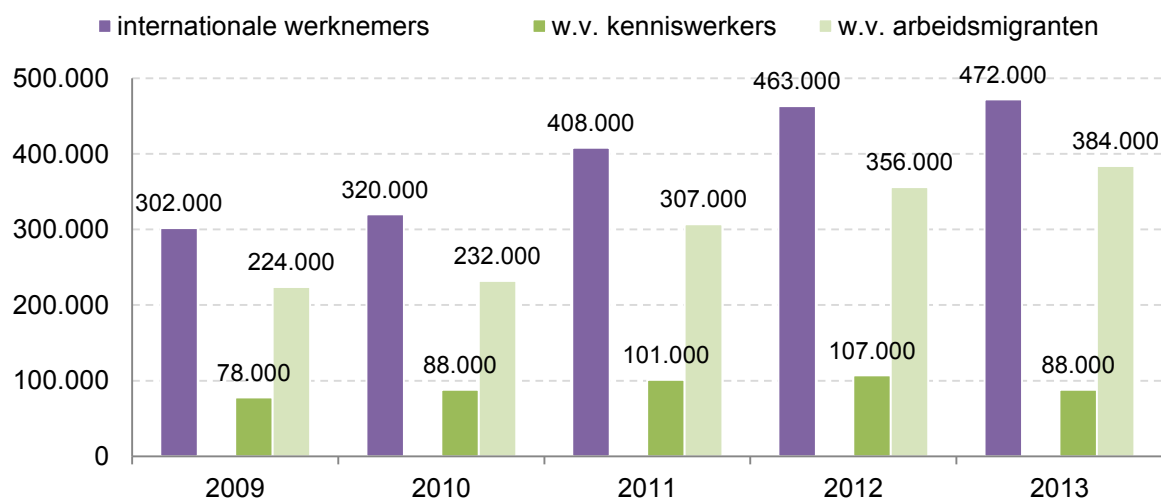
Het totale aantal internationale werknemers in de Leidse regio is gestegen van 5.041 in 2009 tot 8.370 in 2013 (+66%). Landelijk was die stijging 56%, zie figuur 4. De groep "kenniswerkers", dus internationale werknemers met een relatief hoog inkomen, is in de Leidse regio tot en met 2012 gestegen en in 2013 weer iets gedaald. Dit patroon is ook zichtbaar in heel Nederland. De belangrijkste verklaring hiervoor is dat het inkomen is gedaald, waardoor mensen die in 2012 tot de kenniswerkers gerekend werden, in 2013 bij de arbeidsmigranten werden ingedeeld.

Figuur 3: Aantal internationale werknemers dat werkt in Leidse regio

Bron: Belastingdienst, bewerking door Decisio

Figuur 4: Aantal internationale werknemers dat werkt in Nederland

Bron: Belastingdienst, bewerking door Decisio

Aantal internationale werknemers per gemeente

In 2013 werkten er zoals gezegd 8.370 internationale werknemers in de Leidse regio. In figuur 5 is een uitsplitsing gemaakt naar de gemeenten binnen dit gebied.

Figuur 5: Aantal internationale werknemers per gemeente in de Leidse regio, 2013

Leiden	6.976
Katwijk	560
Leiderdorp	279
Oegstgeest	223
Zoeterwoude	201
Voorschoten	131
Totaal Leidse regio	8.370

Bron: Belastingdienst, bewerking door Decisio

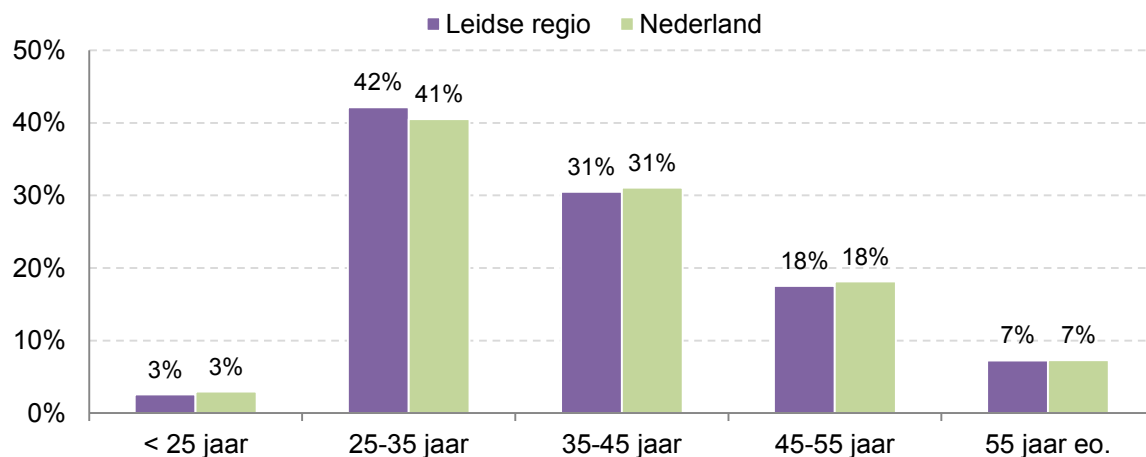
1.1 Kenniswerkers

“Kenniswerkers” zijn internationale werknemers met een arbeidsduur van minimaal vier maanden en een inkomen boven een bepaalde grens. Deze grens is per jaar verschillend en afhankelijk van de leeftijd van de persoon, maar ligt grofweg tussen de 25.000 en 35.000 euro.

Geslacht en leeftijd

Eind 2013 waren er zoals gezegd 2.147 kenniswerkers werkzaam in de Leidse regio. Hiervan waren 1.180 (55%) mannen en 967 (45%) vrouwen. In heel Nederland zijn deze percentages 63% resp. 37%. De leeftijdsopbouw van kenniswerkers is in de Leidse regio niet veel anders dan in heel Nederland. Iets minder dan de helft is jonger dan 35 jaar en iets meer dan de helft is ouder, zie figuur 6.

Figuur 6: Kenniswerkers naar leeftijd, 2013

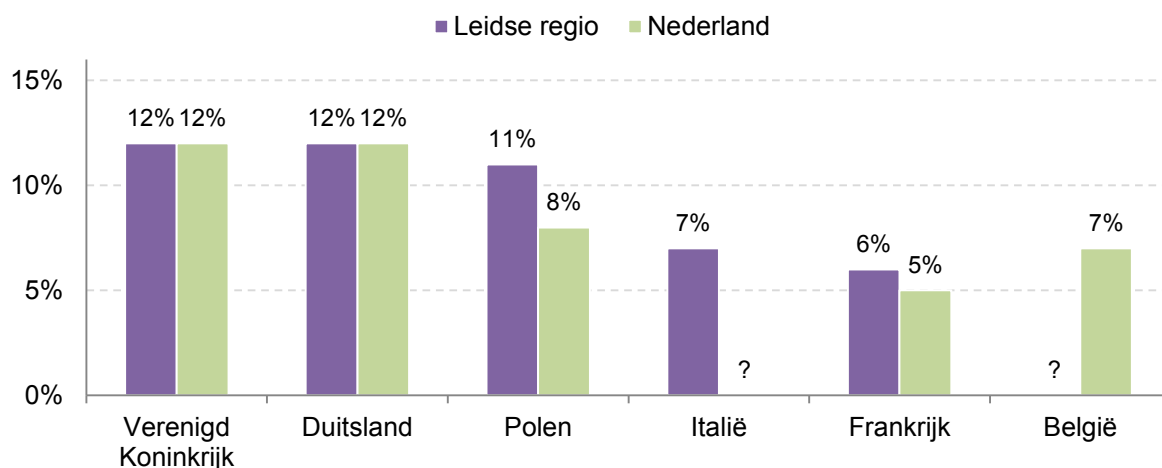

Bron: Belastingdienst, bewerking door Decisio

Herkomst

Van zowel de Leidse regio als Nederland is de top-5 bekend van nationaliteiten van kenniswerkers, zie figuur 7. De nummers 1, 2 en 3 zijn voor beide geografische gebieden gelijk: Verenigd Koninkrijk, Duitsland en Polen. Bij de Leidse regio staat België, in tegenstelling tot heel Nederland, niet in de top-5. In de Leidse regio werken juist weer veel Italiaanse kenniswerkers. In totaal zijn 1.644 (77%) van alle kenniswerkers afkomstig uit Europa.

Figuur 7: Kenniswerkers naar nationaliteit, 2013

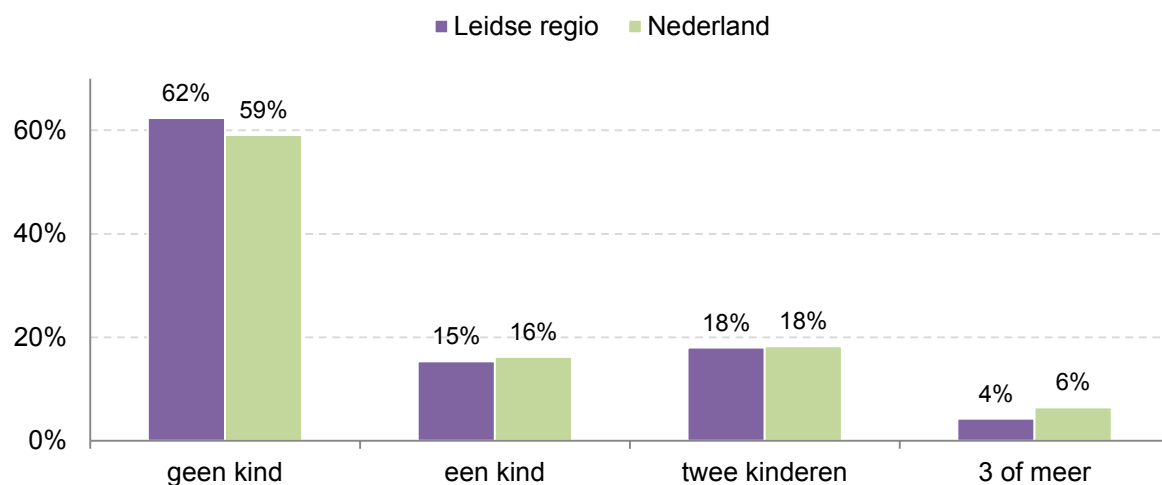

Bron: Belastingdienst, bewerking door Decisio

Kinderen

De meerderheid van de kenniswerkers heeft geen kinderen, 15% heeft één kind, 18% twee en 4% heeft drie of meer kinderen. De percentages tussen de Leidse regio en Nederland verschillen niet veel, zie figuur 8. Decisio heeft een extra analyse gedaan naar woonregio. Dan blijkt dat er in 2009 1.393 kinderen van kenniswerkers in de Leidse regio woonden, in 2013 waren dat er 1.621. Dit is een groei van 16%. In heel Nederland bedroeg deze groei 4%.

Figuur 8: Kenniswerkers naar aantal kinderen, 2013

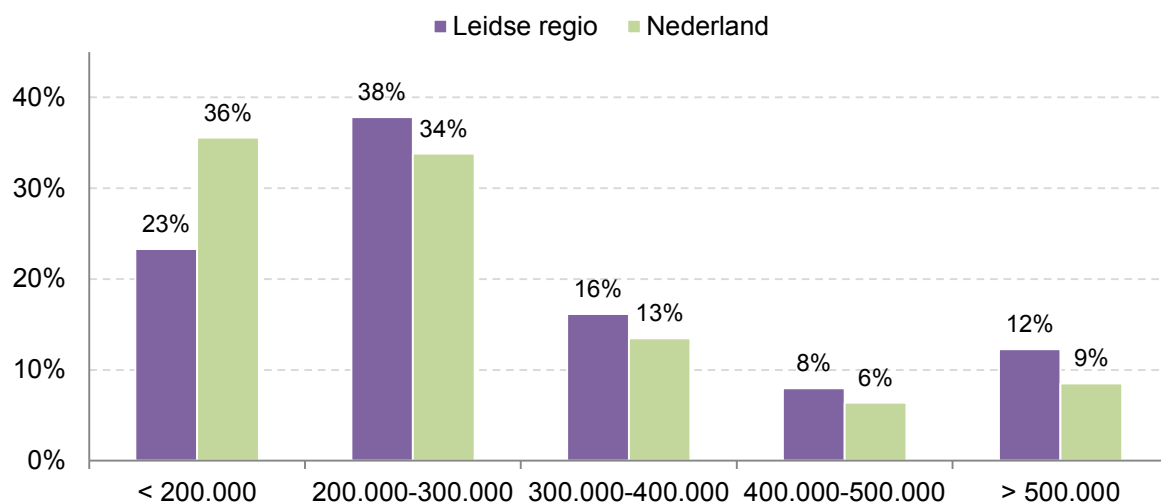

Bron: Belastingdienst, bewerking door Decisio

Woning

77% van de kenniswerkers die in 2013 in de Leidse regio werkten, heeft een huurwoning, 23% een koopwoning. In heel Nederland zijn deze percentages respectievelijk 74% en 26%. Van degenen die in een koopwoning wonen is verder gekeken naar de WOZ-waarde van die woning, zie figuur 9. De aantallen zijn klein, immers de meerderheid woont in een huurwoning, dus enige voorzichtigheid bij de interpretatie is geboden.

Figuur 9: Kenniswerkers naar WOZ-waarde van de koopwoning, 2013

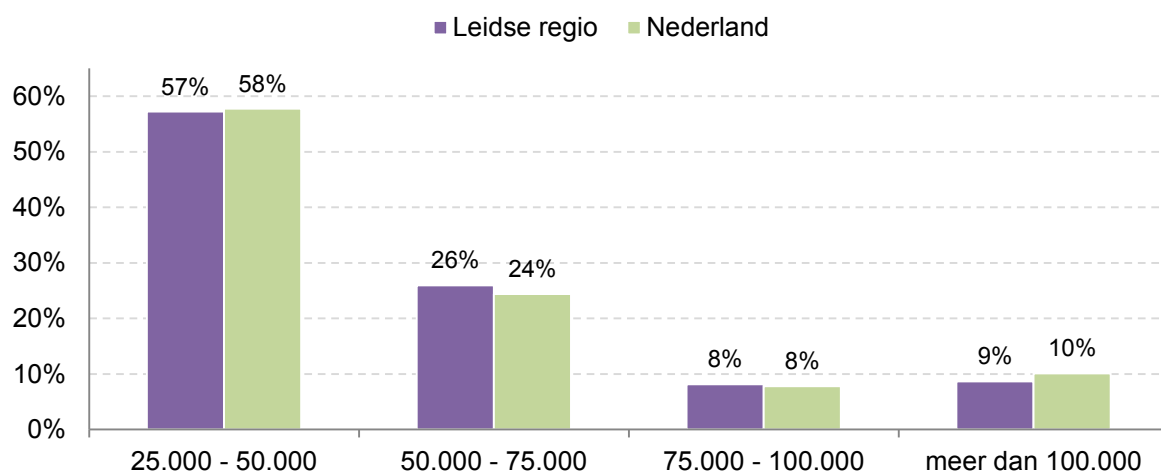

Bron: Belastingdienst, bewerking door Decisio

Inkomen

Kenniswerkers in de Leidse regio verdienen in 2013 gemiddeld 58.500 euro per jaar. In Nederland gemiddeld 62.500 euro. De verdeling over verschillende inkomensklassen in figuur 10 geeft nog meer informatie. 17% van de kenniswerkers in de Leidse regio verdient meer dan 75.000 euro per jaar, gemiddeld in Nederland is dit 18%. Per provincie zijn er ook verschillen: in Drenthe verdient 31% van de kenniswerkers minimaal 75.000 euro en in Zeeland en Flevoland is dit 11%.

Figuur 10: Kenniswerkers naar inkomen, 2013

Bron: Belastingdienst, bewerking door Decisio

1.2 Arbeidsmigranten

Zoals hiervoor vermeld is er binnen de internationale werknemers op basis van (vooral) het inkomen een onderscheid te maken tussen twee groepen. In deze paragraaf bespreken we de kenmerken van de groep "arbeidsmigranten", dat wil zeggen de groep met een lager inkomen. Het gaat hier, zoals in figuur 3 te zien is, in de Leidse regio in 2013 om 6.223 personen. Dit zijn voor meer dan de helft mensen uit Polen. Ook in heel Nederland is dit de meest voorkomende nationaliteit binnen de arbeidsmigranten, zie figuur 11. In totaal zijn 5.120 (82%) van alle arbeidsmigranten afkomstig uit Europa.

Figuur 11: Arbeidsmigranten naar nationaliteit, 2013

	Leidse regio		Nederland	
1	Polen	58%	Polen	42%
2	Duitsland	4%	Duitsland	6%
3	Turkije	3%	Turkije	6%
4	Verenigd Koninkrijk	3%	Hongarije	3%
5	Italië	3%	Verenigd Koninkrijk	3%

Bron: Belastingdienst, bewerking door Decisio

Nog kort enkele kenmerken over arbeidsmigranten in de Leidse regio:

- In 55% van de gevallen zijn het mannen (in Nederland 56%).
- 71% is jonger dan 35 jaar (in Nederland 61%).
- 96% woont in een huurwoning, 4% in een koopwoning. (In Nederland woont 95% van de arbeidsmigranten in een huurwoning.)
- 69% van de arbeidsmigranten die in de Leidse regio werken, heeft een inkomen van minder dan 25.000 euro. In Nederland is dat 75%.
- Er wonen 1.850 kinderen van arbeidsmigranten in de Leidse regio.

1.3 Promovendi en geprivilegieerden

Twee groepen werknemers waarvan bij de Belastingdienst geen gegevens bekend zijn, maar die over het algemeen toch tot kenniswerkers gerekend worden, zijn promovendi en geprivilegieerden. (Bron: *Economische analyse internationale werknemers, studenten en zelfstandigen in Nederland, Decisio*).

Promovendi

Een promovendus (PhD-er) is een persoon die door een geaccrediteerde onderwijsinstelling formeel erkend is als een persoon die uitzicht heeft op een promotie tot een academische graad van doctor. In Nederland zijn ook vele internationale promovendi actief; vaak zijn zij als werknemer met een arbeidsovereenkomst in dienst van een hoger onderwijsinstelling in Nederland of bijvoorbeeld binnen het bedrijfsleven. Als zodanig is deze groep internationale werknemers in het onderzoek geïdentificeerd op basis van de fiscale loongegevensdata van de Belastingdienst. Er zijn echter ook internationale promovendi in Nederland actief die niet in dienst zijn als werknemer van een hoger onderwijsinstelling of van een andere instelling in Nederland (dit zijn de zogenaamde 'contractpromovendi' of 'buitenpromovendi'). Financiering verloopt veelal vanuit het land van herkomst; bijvoorbeeld middels een beurs (van bijvoorbeeld de EU of een buitenlandse universiteit). Daarnaast zijn er internationale promovendi zonder arbeidsovereenkomst of zonder internationale beurs. Zij komen derhalve allen niet voor bij de fiscale loongegevens van de Belastingdienst. Het aantal PhD'ers met een beurs/externe financiering met een niet-Nederlandse nationaliteit bij Universiteit Leiden bedraagt op 31 december 2013 in totaal ongeveer 500.

Geprivilegieerden

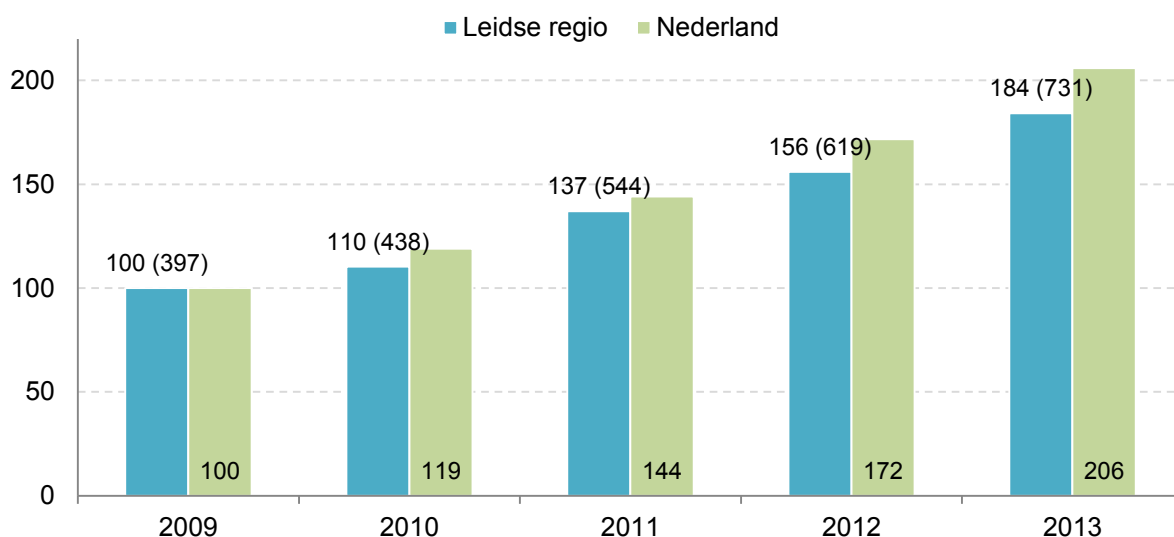
Geprivilegieerden zijn economisch-actieve, internationale personen (15 t/m 66 jaar) die werkzaam zijn bij een ambassade, consulaat of een van de internationale organisaties in Nederland. Geprivilegieerden zijn niet opgenomen in de fiscale loongegevensdata van de Belastingdienst. Gegevens zijn ontleend aan de Probas-registratie (Ministerie BuZa). In 2013 waren 5.270 economisch-actieve internationale geprivilegieerden woonachtig in Nederland. Ten opzichte van 2009 is dit 57% meer. Het grootste deel van deze groep (95%; 5.022) woont in de provincie Zuid-Holland met een concentratie van ruim 4.000 internationale geprivilegieerden in de regio 070. In de Leidse regio woonden eind 2009 360 geprivilegieerden; eind 2013 waren dit er 505.

2. Internationale zelfstandigen in de Leidse regio

Naast internationale werknemers zijn er ook internationale zelfstandigen in de Leidse regio. Dit zijn personen afkomstig uit het buitenland met alleen een buitenlands paspoort die als natuurlijk persoon (zonder personeel) aangifte doen van omzetbelasting (BTW).

Tussen 2009 en 2013 is het aantal internationale zelfstandigen in de Leidse regio met 84% gestegen tot 731 personen in 2013. Landelijk was de stijging in diezelfde periode zelfs 106%.

Figuur 12: Aantal internationale zelfstandigen (index, 2009 = 100)

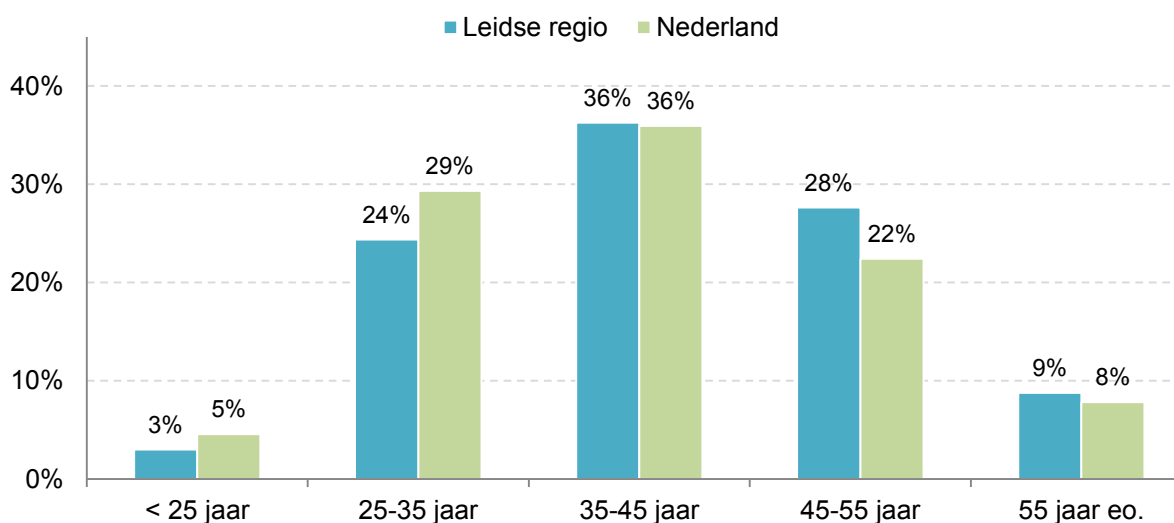

Bron: Belastingdienst, bewerking door Decisio

Leeftijd

De internationale zelfstandigen in de Leidse regio zijn gemiddeld ouder dan die in heel Nederland. 73% is ouder dan 35 jaar, in heel Nederland 66%. Daarmee zijn internationale zelfstandigen ouder dan internationale werknemers. Eerder zagen we dat van die groep in de Leidse regio 55% ouder was dan 35 jaar.

Figuur 13: Internationale zelfstandigen naar leeftijd, 2013

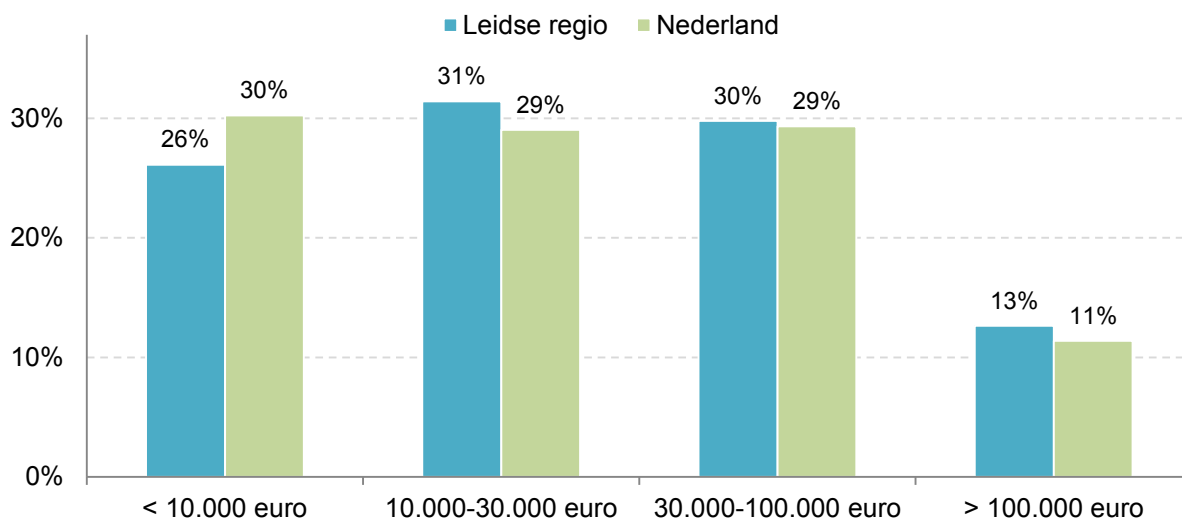

Bron: Belastingdienst, bewerking door Decisio

Omzet

De gemiddelde omzet van een internationale zelfstandige in de Leidse regio was in 2013 49.000 euro. In heel Nederland betrof dit 53.000 euro.

Figuur 14: Internationale zelfstandigen naar omzet, 2013

Bron: Belastingdienst, bewerking door Decisio

Geslacht en herkomst

Wat verder bekend is van de 731 internationale zelfstandigen die in 2013 in de Leidse regio werkten is dat 66% een man was en dus 34% een vrouw. Verder is de top-5 van herkomstlanden:

1. Polen (19%)
2. Marokko (12%)
3. Turkije (10%)
4. Verenigd Koninkrijk (9%)
5. Duitsland (7%)

Deze landen vormen ook de top-5 in heel Nederland, zij het in een andere volgorde.

3. Internationale studenten in Leiden

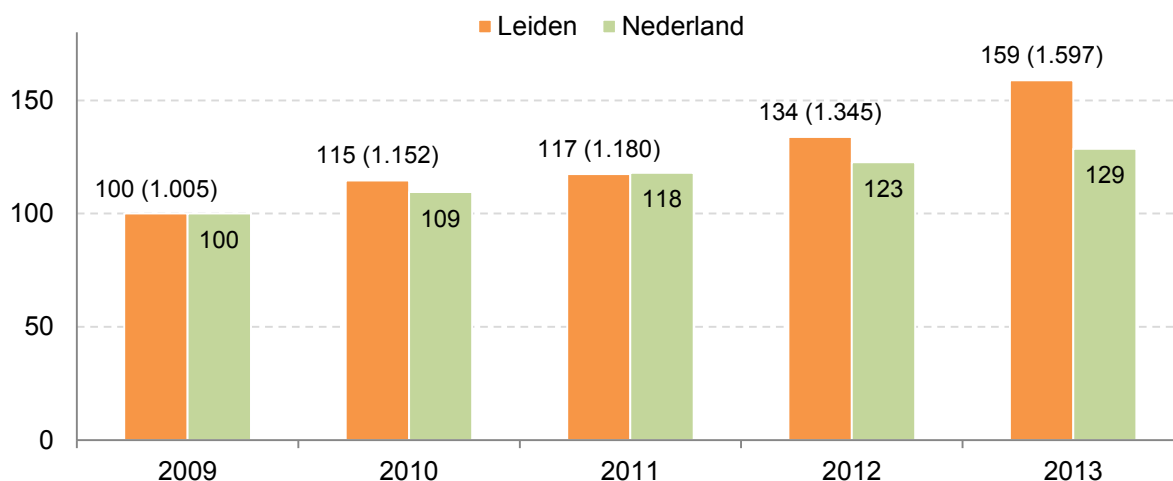
Internationale studenten zijn personen afkomstig uit het buitenland met alleen een buitenlands paspoort die onderwijs volgen aan een publiek gefinancierde onderwijsinstelling in Nederland. In Leiden is daarnaast nog de (private) Webster University gevestigd met ongeveer 350 studenten.

(Bron: [Website Webster University](#)).

Opleiding

Binnen de Leidse regio studeren alleen in de gemeente Leiden internationale studenten. In de andere vijf gemeenten zijn geen instellingen voor hoger onderwijs gevestigd. Tussen 2009 en 2013 is het aantal internationale studenten met 59% gestegen, in Nederland met 29%, zie figuur 15. Dat betekent dat er in 2013 1.597 internationale studenten waren. Dat waren er 96 aan de Hogeschool Leiden en 1.501 aan de Universiteit Leiden, waarvan 383 Bachelor en 1.091 Master. In heel Nederland ging het in 2013 om net iets meer dan 60.000 studenten. De provincie met de meeste internationale studenten is Zuid-Holland (drie universiteiten met bijna 13.000 internationale studenten), gevolgd door Limburg (één universiteit met 11.600 internationale studenten). Overigens blijkt uit het rapport [Internationalisering in beeld](#) van het Nuffic dat het aantal buitenlandse studenten aan de Universiteit Leiden in het studiejaar 2014/2015 verder is opgelopen tot 2.372.

Figuur 15: Aantal internationale studenten (index, 2009 = 100)

Bron: DUO, bewerking door Decisio

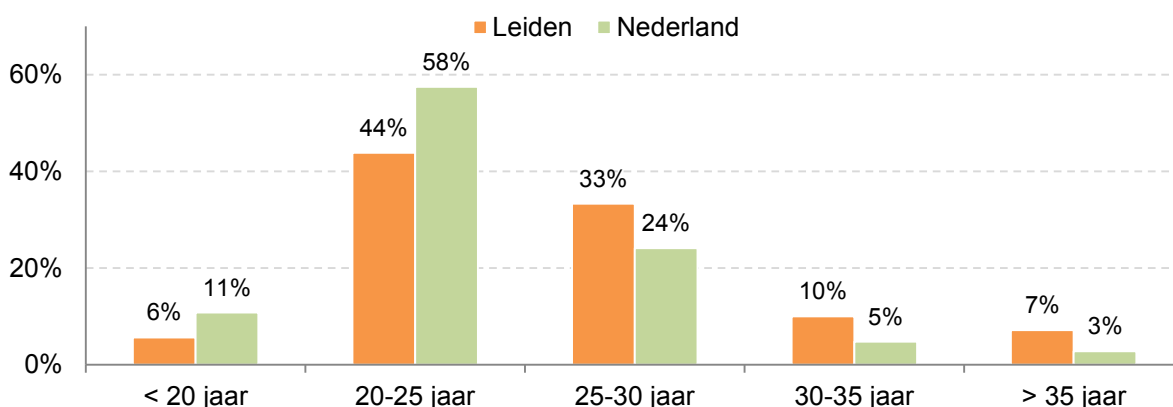
Woongemeente

Van de internationale studenten die studeren in Leiden woont 49% in Leiden. 7% woont in Oegstgeest, 1% in Voorschoten, Leiderdorp en Katwijk en 40% woont buiten deze gemeenten. Deze percentages hebben betrekking op het jaar 2013.

Geslacht en leeftijd

Van de internationale studenten in Leiden in 2013 was 34% man en 66% vrouw. Dat wijkt af van het Nederlands gemiddelde: 44% respectievelijk 56%. Uit figuur 16 blijkt dat internationale studenten in Leiden gemiddeld ouder zijn dan in Nederland. Afgerond 51% is boven de 25 jaar, in Nederland is dit afgerond 32%. Een verklaring hiervoor is dat studenten aan een universiteit gemiddeld ouder zijn dan aan een hogeschool en er in Leiden in verhouding veel universitaire studenten zijn.

Figuur 16: Internationale studenten naar leeftijd, 2013

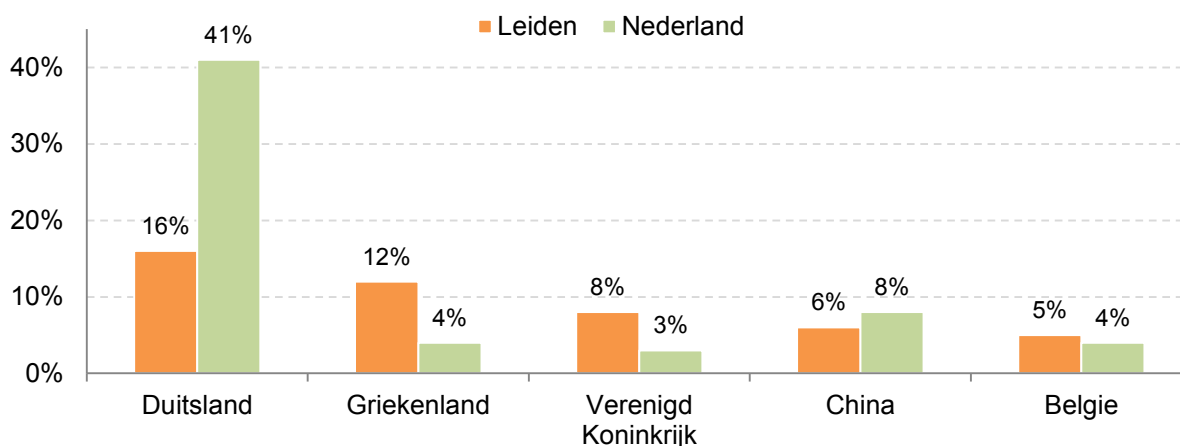

Bron: DUO, bewerking door Decisio

Herkomst

De top-5 van landen waar internationale studenten vandaan komen is in Leiden en Nederland gelijk. Alleen de percentages verschillen. Met name zijn er in Leiden gemiddeld minder Duitsers dan in Nederland. In Drenthe en Overijssel komt driekwart van de internationale studenten uit Duitsland. Chinese studenten zijn het vaakst te vinden in Noord-Brabant (14%).

Figuur 17: Internationale studenten naar nationaliteit, 2013

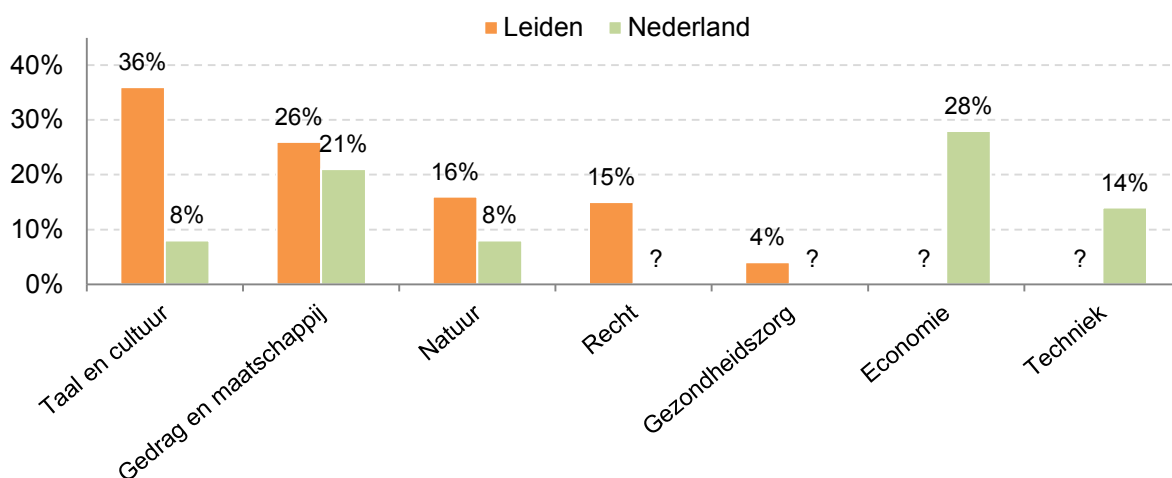

Bron: DUO, bewerking door Decisio

Studierichting

Welke studierichting kiezen internationale studenten het meest? Studenten in Leiden studeren vaker dan gemiddeld Taal en cultuur: 36% tegenover 8% in heel Nederland. Economie is in Nederland de meeste gekozen studie. In Leiden staat dat niet in de top-5. In het HBO is Gezondheidszorg (29%) in Leiden het meest gekozen en Economie in Nederland (48%)

Figuur 18: Internationale universitaire studenten naar studierichting, 2013

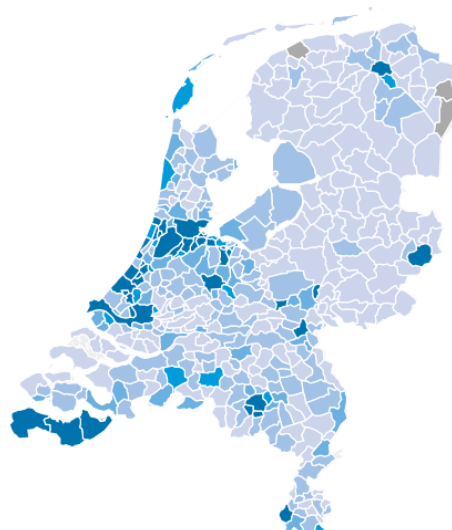
Bron: DUO, bewerking door Decisio

4. Expats in Nederland

Op 21 augustus 2015 verscheen een [artikel](#) in NRC Handelsblad dat in samenwerking met het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) was opgesteld. Hierin werd beschreven wat de 'expat-hotspots' in Nederland zijn. Er is gekeken naar mensen die zich in Nederland hebben ingeschreven in de Basisregistratie Personen, die niet in Nederland zijn geboren en niet de Nederlandse nationaliteit bezitten (ook geen dubbel paspoort) en tussen de 18 en 75 jaar zijn. Bovendien is gekeken naar het loon: dit behoort tot de hoogste 25% binnen de leeftijdsgroep en de sector waarin de persoon werkzaam is. (Bron: [Expats, wanneer ben je het?](#), Centraal Bureau voor de Statistiek).

Figuur 19: Percentage expats per gemeente

Per gemeente is bekeken hoeveel expats er in elke gemeente wonen op de peildatum 31 december 2011. In figuur 19 staat de kaart van Nederland met daarin de gemeenten. Hoe donkerder, hoe meer expats relatief gezien. Leiden staat in de top-20. Van deze twintig gemeenten zijn extra gegevens bekend gemaakt. Er is gekeken welke nationaliteiten in welke gemeenten het meest voorkwamen. In figuur 20 staan voor de in Nederland meest voorkomende nationaliteiten vermeld hoeveel er in Nederland wonen en hoeveel daarvan in Leiden. Vervolgens is gekeken hoeveel dat er per 10.000 werknemers zijn en op welke plek Leiden dan staat in het ranglijstje van de twintig 'expat-hotspots'. In totaal waren er in Leiden volgens de definitie van het CBS 1.530 expats.

Bron: CBS / NRC

Figuur 20: Meest voorkomende nationaliteiten van expats in Nederland

	Aantal in Nederland	Aantal in Leiden	Aantal per 10.000 werknemers Leiden	Rangorde Leiden
Duits	7.350	170	14,0	4
Brits	6.860	190	15,7	5
Pools	3.400	50	4,1	4
Frans	3.090	110	9,1	2
Belgisch	2.970	50	4,1	4
Italiaans	2.770	180	14,9	1
Amerikaans	2.750	100	8,3	4
India	2.640	50	4,1	9
Turks	2.010	20	1,7	11
Chinees	1.990	70	5,8	4
Spaans	1.720	70	5,8	2
Japans	1.230	10	0,8	8
Portugees	1.130	20	1,7	7

Bron: CBS

Het blijkt dus dat in Leiden relatief het meeste Italianen wonen van alle onderzochte steden. In geen andere gemeente is het relatieve aantal expats met de Italiaanse nationaliteit zo hoog als in Leiden (14,9 per 10.000 werknemers). Absoluut gezien gaat het om 180 Italianen in Leiden. Ook zijn er relatief gezien veel Fransen en Spanjaarden in Leiden (Leiden staat op nummer 2). Mogelijk zijn dit werknemers van ESA/ESTEC. In totaal zijn Amstelveen en Wassenaar de gemeenten met de meeste expats (beide 7,6% van de werknemers) en staat Delft op de 3^e plaats (4,6%). In Leiden is het overeenkomstige percentage 3,4%.

COLOFON

BOA

BeleidsOnderzoek en Analyse
Gemeente Leiden

boa@leiden.nl

071 - 516 5123

www.leiden.nl/statistiek

Serie Statistiek 2015/03f